

آشنایی با سیاست‌ها و قوانین حوزه فناوری و نوآوری

معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی
دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین

کد موضوعی: ۲۸۰
شماره مسلسل: ۱۴۴۰۵
شهریورماه ۱۳۹۴

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۲.....	۱. سیاست‌ها و اسناد بالادستی
۱۶.....	۲. قوانین
۲۰.....	جمع‌بندی
۲۲.....	پیوست - کمیته‌های مطلوب علم و فناوری در نقشه جامع علمی کشور
۲۴.....	منابع و مآخذ

آشنایی با سیاست‌ها و قوانین حوزه فناوری و نوآوری

چکیده

امروزه فناوری و نوآوری از مهمترین عوامل رشد اقتصادی به‌شمار می‌رود و این امر سبب شده است که کشورهای مختلف با توجه به امکانات و توانایی خود، اقدامات گسترده‌ای را در ابعاد سیاست‌های مختلف ملی و بین‌المللی انجام دهند. کشور ما نیز از این امر مستثنا نیست و در این راستا سیاست‌های مختلفی را در قالب سیاست‌های کلان و قوانین طراحی و تدوین کرده است.

آنچه مشخص است در اسناد کلان و قوانین مختلف بر اهمیت و جایگاه فناوری بسیار تأکید شده و حمایت‌های مختلف برای ارتقای شاخص‌های توسعه فناوری و نوآوری کشور مورد تأیید قرار گرفته است. در این گزارش به معرفی سیاست‌های کلان و قوانینی که به‌طور مستقیم با حوزه فناوری و نوآوری مرتبط است پرداخته می‌شود. تعدد سیاست‌ها و قوانین این حوزه که بخش اعظم آنها در سال‌های اخیر ابلاغ و تصویب شده‌اند، نشان از افزایش توجه سیاست‌گذاران نظام به مقوله فناوری و نوآوری دارد. وجود زیرساخت قانونی مناسب، شرایط لازم برای توسعه فناوری در کشور است، اما شرط کافی نیست. بدیهی است سیاست‌گذاری بدون جدیت در اجرا به نتایج مطلوب منتهی نمی‌شود.

مقدمه

دستیابی به اهداف و آرمان‌های بلند نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در حوزه علم و فناوری نیازمند زیرساخت‌های قانونی مناسب است. در همین راستا نیز اسناد کلان سیاستی و قوانین مختلفی تدوین شده‌اند. براساس سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور باید در سال ۱۴۰۴ جایگاه نخست منطقه را به‌خود اختصاص دهد.

در این گزارش سیاست‌ها و قوانینی که به‌طور مستقیم به حوزه فناوری و نوآوری پرداخته‌اند گردآوری و در دو بخش سیاست‌ها و اسناد بالادستی و قوانین ارائه شده‌اند. در بخش نخست جایگاه فناوری و نوآوری در اسناد بالادستی (قانون اساسی، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری، نقشه جامع علمی کشور و برنامه پنجم توسعه) بررسی شده و احکام مرتبط با آن گردآوری شده است. در بخش دوم گزارش نیز مجموعه قوانین مرتبط در این حوزه قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات، قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری، قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و

تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم، قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) بررسی می‌شود.

۱. سیاست‌ها و اسناد بالادستی

سیاست‌ها و اسناد بالادستی، اهداف کلان و بلندمدت در حوزه فناوری و نوآوری را ترسیم می‌کنند. مهمترین اسنادی که به‌طور مستقیم به این حوزه پرداخته‌اند عبارتند از: قانون اساسی، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴، سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری در حوزه علم و فناوری، نقشه جامع علمی کشور و برنامه پنجم توسعه.

۱-۱. قانون اساسی

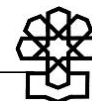
قانون اساسی بالاترین سند کلان کشور است، زیرا در آن نه تنها جایگاه و وظایف رهبری و قوای سه‌گانه بیان شده است، بلکه مرجعی برای ترسیم سایر اسناد و قوانین کشور محسوب می‌شود. بنابراین هیچ قانون مصوبی نباید با قانون اساسی یک کشور مغایرت داشته باشد. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مشتمل بر یکصد و هفتاد و هفت اصل است که موضوعات مختلفی اعم از وظایف مجلس شورای اسلامی، قوه قضائیه و مجریه، شورا و... را دربرمی‌گیرد. در این میان برخی از اصول این قانون به‌صورت مستقیم به موضوع علم و فناوری می‌پردازد (جدول ۱).

جدول ۱. اصول مرتبط با علم و فناوری در قانون اساسی

موضوع	اصل قانون اساسی
تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در تمام زمینه‌های علمی، فنی، فرهنگی و اسلامی از طریق تأسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان	بند «۴» اصل سوم قانون اساسی
تأمین خودکفایی در علوم و فنون و صنعت و کشاورزی و امور نظامی و مانند اینها	بند «۱۳» اصل سوم قانون اساسی
استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور	بند «۷» اصل چهل و سوم قانون اساسی

۱-۲. سند چشم‌انداز ۱۴۰۴

یکی دیگر از اسناد بالادستی کشور، سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ است که در سال ۱۳۸۴ به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسید و توسط مقام معظم رهبری ابلاغ شد. اجرای این سند از سال ۱۳۸۴ با برنامه چهارم توسعه آغاز شد و مقرر شده است در قالب چهار برنامه توسعه پنج‌ساله به اهداف آن که

همانا دستیابی به جایگاه نخست اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی است برسیم. چشم‌انداز ۱۴۰۴ با اشاره به رؤس مطالب و اهداف کلی نظام جمهوری اسلامی، به‌عنوان محرکی برای سیاستگذاران و مسئولان نظام است و مبنای تنظیم راهبردهای کوتاه‌مدت برای توسعه کشور می‌باشد.

براساس این سند جمهوری اسلامی ایران کشوری است توسعه‌یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام‌بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل.

ویژگی‌های جامعه ایرانی در افق این چشم‌انداز تبیین شده که در زیر به بعضی از آنها اشاره می‌شود:
- برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی.

- دست‌یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه)، با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل.

۳-۱. نقشه جامع علمی کشور

یکی دیگر از اسناد بالادستی کشور که بارها مقام معظم رهبری بر آن تأکید کرده‌اند نقشه جامع علمی کشور است. ایشان در دیدار با اساتید و رؤسای دانشگاه‌ها در سال ۱۳۸۶ در بیان اهمیت این موضوع می‌فرمایند: «ما اگر بخواهیم سند چشم‌انداز تحقق پیدا کند و آن مرجعیت علمی که برای کشور پیش‌بینی شده به وجود بیاید و عملی بشود، ناچاریم این کارها را انجام بدهیم که مهمترینش تهیه «نقشه جامع علمی» است. این یعنی یک گام مهم، یک دروازه مهم به سوی اجرایی کردن اهداف و شعارهایی است که مطرح شده و امروز بحمدالله در محیط‌های علمی به‌صورت یک گفتمان در آمده است»^۱. به‌طور کلی نقشه جامع علمی کشور بنا به تعریف، مجموعه‌ای جامع و هماهنگ و پویا و آینده‌نگر و مشتمل بر مبانی، اهداف، سیاست‌ها، راهبردها، ساختارها و الزامات تحول راهبردی علم و فناوری مبتنی بر ارزش‌های اسلامی است که به‌منظور دستیابی به اهداف چشم‌انداز بیست‌ساله کشور تدوین شده‌اند.

سند مذکور پس از تهیه در سال ۱۳۸۶ برای تصویب به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه شد. شورا نیز پس از بحث و تبادل نظر و انجام اصلاحات اساسی روی آن، در نهایت سند نقشه جامع علمی کشور را در اسفندماه ۱۳۸۹ به تصویب رساند. نقشه جامع علمی کشور در پنج فصل تدوین شده است.

۱. مقام معظم رهبری (۱۳۸۶/۷/۹)، بیانات در دیدار اساتید و رؤسای دانشگاه‌ها، دفتر حفظ و نشر آثار حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای، www.khamenei.ir، آدرس کامل: <http://farsi.khamenei.ir/speech-content?id=3403>

فصل نخست به موضوع ارزش‌های بنیادین پرداخته و در آن علم و فناوری به‌عنوان موضوعی کمال‌آفرین، توانمندساز، ثروت‌آفرین و هماهنگ با محیط زیست، سلامت معنوی، جسمی، روانی و اجتماعی آحاد جامعه معرفی شده است. در این فصل همچنین ویژگی‌های مناسب نظام علم و فناوری و نوآوری ویژه جامعه ایرانی بیان شده است که عبارتند از: ترکیب عرضه‌محوری و تقاضا‌محوری، اجماع دو رویکرد برون‌مداری و درون‌مداری، تلفیق آموزش با تربیت و پژوهش و مهارت.

فصل دوم نقشه جامع به وضع مطلوب علم و فناوری با محوریت چشم‌انداز علم و فناوری جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی اشاره شده و اهداف کلان و بخشی نظام علم و فناوری و نوآوری کشور و کمیت‌های مطلوب و اهم شاخص‌های کلان علم و فناوری ارائه شده است (پیوست).

اهداف کلان نظام علم، فناوری و نوآوری کشور

- دستیابی به جایگاه اول علم و فناوری در جهان اسلام و احراز جایگاه برجسته علمی و الهام‌بخشی در جهان.

- استقرار جامعه دانش‌بنیان، عدالت‌محور و برخوردار از انسان‌های شایسته و فرهیخته و نخبه برای احراز مرجعی تعلیمی در جهان.

- تعمیق و گسترش آموزش‌های عمومی و تخصصی همراه با تقویت اخلاق و آزاداندیشی و روحیه خلاقیت در آحاد جامعه، به‌ویژه نسل جوان.

- دستیابی به توسعه علوم و فناوری‌های نوین و نافع، متناسب با اولویت‌ها و نیازها و مزیت‌های نسبی کشور و انتشار و به‌کارگیری آنها در نهادهای مختلف آموزشی و صنعتی و خدماتی.

- افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش و فناوری داخلی به بیش از ۵۰ درصد تولید ناخالص داخلی کشور.

- ارتقای جایگاه زبان فارسی در بین زبان‌های بین‌المللی علمی.

- کمک به ارتقای علم و فناوری در جهان اسلام و احیای موقعیت محوری و تاریخی ایران در فرهنگ و تمدن اسلامی.

- گسترش همکاری در حوزه‌های علوم و فناوری با مراکز علمی معتبر بین‌المللی.

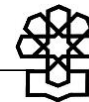
اهداف بخشی نظام علم، فناوری و نوآوری کشور

- دستیابی آحاد جامعه به سطح مناسب دانش عمومی و از بین رفتن بی‌سوادی.

- پوشش کامل دوره آموزش عمومی.

- ایجاد نظام آموزشی مناسب برای هدایت دانش‌آموزان در جهت:

- کسب فضایل، شناخت مسئولیت‌ها و وظایف در برابر خدا، خود، جامعه و خلقت.

- تقویت قدرت تفکر و خردورزی.
 - کسب آمادگی برای ورود به زندگی مستقل و تشکیل خانواده.
 - حضور مسئولانه و مؤثر در نظام اجتماعی.
 - پرورش استعداد‌های شغلی و پدید آوردن آینده شغلی برای برآوردن نیازهای جامعه.
 - پرورش استعداد‌های علمی برای ورود به دوره تخصصی.
- دستیابی به سطح دانش و مهارت نیروی کار کشور متناسب با معیار جهانی و در جهت پاسخگویی به نیازهای جامعه و بازار کار داخلی و بین‌المللی.
- کسب رتبه نخست در رتبه‌بندی دانشگاه‌های جهان اسلام و احراز جایگاه شاخص در بین دانشگاه‌های دنیا.
- دستیابی به نسبت مطلوب تعداد دانشجویان تحصیلات تکمیلی به کل دانشجویان متناسب با سطح‌بندی دانشگاه‌ها و نیازهای کشور.
- ارتقای سطح مطلوب تولید علم در علوم انسانی براساس مبانی اسلامی و نیازهای بومی.
- تثبیت جایگاه کشور در:
- علوم و فناوری‌های حوزه نفت و گاز به‌منظور دستیابی به نقش محوری در منطقه.
 - فناوری اطلاعات به‌منظور کسب جایگاه اول در حوزه علم و فناوری در جهان اسلام.
 - فناوری زیستی به‌منظور کسب ۳ درصد از بازار جهانی مربوطه.
 - فناوری‌های نانو و میکرو به‌منظور کسب ۲ درصد از بازار جهانی مربوطه.
- کسب دانش طراحی و ساخت نیروگاه‌های هسته‌ای، دستیابی به دانش انرژی گداخت و دستیابی به فناوری اعزام انسان به فضا و کسب دانش طراحی و ساخت و پرتاب ماهواره به مدار زمین آهنگ (GEO)، با مشارکت جهان اسلام و همکاری‌های بین‌المللی.
- فصل سوم نقشه جامع علمی کشور به موضوع اولویت‌های علم و فناوری کشور می‌پردازد که در حوزه‌های فناوری، علوم پایه و کاربردی، علوم انسانی و معارف اسلامی، سلامت و هنر در سه سطح اولویت‌های (الف، ب و ج)، ناظر بر چگونگی و میزان تخصیص منابع، اعم از مالی و انسانی و توجه مدیران و مسئولان دسته‌بندی شده‌اند.
- فصل چهارم نقشه جامع علمی کشور به راهبردها و اقدامات ملی متناسب با راهبردهای کلان توسعه علم و فناوری در کشور می‌پردازد. در جدول ۲ راهبردهای ملی ارائه شده‌اند.

جدول ۲. راهبردهای ملی برای توسعه علم و فناوری

شماره	راهبرد
۱	اصلاح ساختارها و نهادهای علم و فناوری و انسجام بخشیدن به آنها و هماهنگ‌سازی نظام تعلیم و تربیت، در مراحل سیاستگذاری و برنامه‌ریزی کلان
۲	توجه به علم و تبدیل آن به یکی از گفتمان‌های اصلی جامعه و ایجاد فضای مساعد، برای شکوفایی و تولید علم و فناوری بر مبنای آموزه‌های اسلامی از طریق توسعه و تعمیق و به‌کارگیری مؤلفه‌های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی
۳	جهت دادن چرخه علم و فناوری و نوآوری به ایفای نقشی مؤثرتر در اقتصاد
۴	نهادینه کردن مدیریت دانش و ابتنای مدیریت جامعه بر اخلاق و دانش بر اساس الگوهای ایرانی - اسلامی در نهادهای علمی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و دفاعی - امنیتی
۵	نهادینه کردن نگرش اسلامی به علم و تسریع در فرآیندهای اسلامی شدن نهادهای آموزشی و پژوهشی
۶	تحول و نوسازی نظام تعلیم و تربیت اعم از آموزش و پرورش و آموزش عالی به‌منظور انطباق با مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و تحقق اهداف کلان نقشه
۷	جهت‌دهی آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری به سمت حل مشکلات و رفع نیازهای واقعی و اقتضانات کشور با توجه به آمایش سرزمین و نوآوری در مرزهای دانش برای تحقق مرجعیت علمی
۸	تربیت و توانمندسازی سرمایه انسانی با تأکید بر پرورش انسان‌های متقی و کارآفرین و خودباور و خلاق، نوآور و توانا در تولید علم و فناوری و نوآوری متناسب با ارزش‌های اسلامی و نیازهای جامعه
۹	تعامل فعال و اثرگذار در حوزه علم و فناوری با کشورهای دیگر به‌ویژه کشورهای منطقه و جهان اسلام
۱۰	متحول‌سازی و ارتقای کمی و کیفی علوم انسانی و هنر مبتنی بر معارف اسلامی
۱۱	جهت‌دهی به چرخه علم و فناوری و نوآوری برای ایفای نقش مؤثرتر در حوزه علوم پزشکی و سلامت
۱۲	جهت‌دهی به چرخه علم و فناوری و نوآوری برای ایفای نقش مؤثرتر حوزه فنی و مهندسی
۱۳	توسعه و تعمیق و تقویت آموزش و پژوهش در حوزه علوم پایه

فصل پنجم نقشه جامع علمی کشور نیز چارچوب نهادی فناوری و نوآوری را تعیین کرده و در آن بر تقسیم کار ملی در نظام علم و فناوری، نظام اجرا، نظارت، ارزیابی و به‌روزرسانی نقشه جامع علمی کشور تأکید شده است.

۴-۱. سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری

بر اساس بند «۱» اصل یکصد و نهم قانون اساسی، رهبر انقلاب اسلامی سیاست‌های گوناگونی را در بخش‌های مختلف ارائه می‌کنند. در این قسمت سیاست‌های ابلاغی توسط مقام معظم رهبری در ارتباط با موضوع علم و فناوری بررسی می‌شود.

۴-۱-۱. سیاست‌های کلی علم و فناوری

در راستای ابلاغ سیاست‌های گوناگون، مقام معظم رهبری سیاست‌های کلی «علم و فناوری» را در تاریخ ۳۰ شهریورماه ۱۳۹۳ ابلاغ کردند. این سیاست‌ها در ۶ سرفصل ارائه شده‌اند و از مهمترین موارد مطرح شده در این سیاست‌ها خلق نوآوری، ارتقای جایگاه ایران در سطح جهان، افزایش بودجه پژوهشی به ۴ درصد و توجه به تولیدات داخلی است. در جدول ۳ به تفصیل سیاست‌های کلی علم و فناوری ارائه شده‌اند.

جدول ۳. سیاست‌های کلی علم و فناوری

سیاست‌ها	سرفصل
<ul style="list-style-type: none"> • تولید علم و توسعه نوآوری و نظریه‌پردازی • ارتقای جایگاه جهانی کشور در علم و فناوری و تبدیل ایران به قطب علمی و فناوری جهان اسلام • توسعه علوم پایه و تحقیقات بنیادی • تحول و ارتقای علوم انسانی به‌ویژه تعمیق شناخت معارف دینی و مبانی انقلاب اسلامی با: تقویت جایگاه و منزلت این علوم، جذب افراد مستعد و باانگیزه، اصلاح و بازنگری در متون، برنامه‌ها و روش‌های آموزشی و ارتقای کمی و کیفی مراکز و فعالیت‌های پژوهشی مربوط • دستیابی به علوم و فناوری‌های پیشرفته با سیاستگذاری و برنامه‌ریزی ویژه 	<p>جهاد مستمر علمی با هدف کسب مرجعیت علمی و فناوری در جهان با تأکید بر:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • مدیریت دانش و پژوهش و انسجام‌بخشی در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی در حوزه علم و فناوری و ارتقای مستمر شاخص‌ها و روزآمدسازی نقشه جامع علمی کشور با توجه به تحولات علمی و فنی در منطقه و جهان • اصلاح نظام پذیرش دانشجو و توجه ویژه به استعداد و علاقمندی دانشجویان در انتخاب رشته تحصیلی و افزایش ورود دانشجویان به دوره‌های تحصیلات تکمیلی • ساماندهی و تقویت نظام‌های نظارت، ارزیابی، اعتبارسنجی و رتبه‌بندی در حوزه‌های علم و فناوری • ساماندهی نظام ملی آمار و اطلاعات علمی، پژوهشی و فناوری جامع و کارآمد • حمایت از تأسیس و توسعه شهرک‌ها و پارک‌های علم و فناوری • توزیع عادلانه فرصت‌ها و امکانات تحصیل و تحقیق در آموزش عالی در سراسر کشور • شناسایی نخبگان، پرورش استعدادها درخشان و حفظ و جذب سرمایه‌های انسانی • افزایش بودجه تحقیق و پژوهش به حداقل ۴ درصد تولید ناخالص داخلی تا پایان سال ۱۴۰۴ با تأکید بر مصرف بهینه منابع و ارتقای بهره‌وری 	<p>بهینه‌سازی عملکرد و ساختار نظام آموزشی و تحقیقاتی کشور به‌منظور دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز و شکوفایی علمی با تأکید بر:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • اهتمام به نظام تعلیم و تربیت اسلامی و اصل پرورش در کنار آموزش و پژوهش و ارتقای سلامت روحی و معنوی دانش‌پژوهان و آگاهی‌ها و نشاط سیاسی آنان • تربیت اساتید و دانشجویان مؤمن به اسلام، برخوردار از مکارم اخلاقی، عامل به احکام اسلامی، متعهد به انقلاب اسلامی و علاقمند به اعتلای کشور • حفظ موازین اسلامی و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی در استفاده از علم و فناوری 	<p>حاکمیت مبانی، ارزش‌ها، اخلاق و موازین اسلامی در نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری و تحقق دانشگاه اسلامی با تأکید بر:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • تقویت و گسترش گفتمان تولید علم و جنبش نرم‌افزاری در کشور • ارتقای روحیه نشاط، امید، خودباوری، نوآوری نظام‌مند، شجاعت علمی و کار جمعی و وجدان کاری • تشکیل کرسی‌های نظریه‌پردازی و تقویت فرهنگ کسب‌وکار دانش‌بنیان و تبادل آرا و تضارب افکار، آزاداندیشی علمی 	<p>تقویت عزم ملی و افزایش درک اجتماعی نسبت به اهمیت توسعه علم و فناوری</p>

سیاست‌ها	سرفصل
<ul style="list-style-type: none"> • ارتقای منزلت و بهبود معیشت استادان، محققان و دانش‌پژوهان و اشتغال دانش‌آموختگان • احیای تاریخ علمی و فرهنگی مسلمانان و ایران و الگوسازی از مفاخر و چهره‌های موفق عرصه علم و فناوری • گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران و فعالیت‌های عرصه علم و فناوری 	
<ul style="list-style-type: none"> • افزایش سهم علم و فناوری در اقتصاد و درآمد ملی، ازدیاد توان ملی و ارتقای کارآمدی • حمایت مادی و معنوی از فرآیند تبدیل ایده به محصول و افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص داخلی با هدف دستیابی به سهم ۵۰ درصد • تحکیم و تعمیق پیوند حوزه و دانشگاه و تقویت همکاری‌های مستمر راهبردی • تنظیم رابطه متقابل تحصیل با اشتغال و متناسب‌سازی سطوح و رشته‌های تحصیلی با نقشه جامع علمی کشور و نیازهای تولید و اشتغال • تعیین اولویت‌ها در آموزش و پژوهش با توجه به مزیت‌ها، ظرفیت‌ها و نیازهای کشور و الزامات نیل به جایگاه اول علمی و فناوری در منطقه • حمایت از مالکیت فکری و معنوی و تکمیل زیرساخت‌ها و قوانین و مقررات مربوط • افزایش نقش و مشارکت بخش‌های غیردولتی در حوزه علم و فناوری و ارتقای سهم وقف و امور خیریه در این حوزه • توسعه و تقویت شبکه‌های ارتباطات ملی و فراملی میان دانشگاه‌ها، مراکز علمی، دانشمندان و پژوهشگران و بنگاه‌های توسعه فناوری و نوآوری داخلی و خارجی و گسترش همکاری‌ها در سطوح دولتی و نهادهای مردمی با اولویت کشورهای اسلامی 	<p>ایجاد تحول در ارتباط میان نظام آموزش عالی، تحقیقات و فناوری با سایر بخش‌ها با تأکید بر:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • توسعه صنایع و خدمات مبتنی بر علوم و فناوری‌های جدید و حمایت از تولید و صادرات محصولات دانش‌بنیان و متکی بر فناوری‌های بومی به‌ویژه در حوزه‌های دارای مزیت و ظرفیت، با اصلاح امر واردات و صادرات کشور • اهتمام بر انتقال فناوری و کسب دانش طراحی و ساخت برای تولید محصولات در داخل کشور با استفاده از ظرفیت بازار ملی در مصرف کالاهای وارداتی • استفاده از ظرفیت‌های علمی و فنی ایرانیان مقیم خارج و جذب متخصصان و محققان برجسته سایر کشورها به‌ویژه کشورهای اسلامی حسب نیاز • تبدیل ایران به مرکز ثبت مقالات علمی و جذب نتایج پژوهش‌های محققان، نخبگان علمی و نوآوران سایر کشورها به‌ویژه جهان اسلام 	<p>گسترش همکاری و تعامل فعال، سازنده و الهام‌بخش در حوزه علم و فناوری با سایر کشورها و مراکز علمی و فنی معتبر منطقه‌ای و جهانی به‌ویژه جهان اسلام همراه با تحکیم استقلال کشور، با تأکید بر:</p>

۲-۴-۱. سایر سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری مرتبط با علم و فناوری

علاوه بر سیاست‌های کلی علم و فناوری که با توجه به نقش پررنگ علم و فناوری در ابعاد مختلف توسعه کشور ابلاغ شده است و نظر به گستردگی دامنه کاربرد و ارتباط حوزه علم و فناوری با سایر بخش‌ها و حوزه‌ها، در سایر سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری نیز به سیاست‌های مرتبط با فناوری و نوآوری پرداخته شده است. در

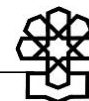

جدول ۴ به اختصار به بندهای مرتبط با علم و فناوری در سیاست‌های مزبور اشاره شده است.

جدول ۴. بندهای مرتبط با علم و فناوری در سیاست‌های ابلاغی در حوزه‌ها و بخش‌های مختلف

عنوان سیاست‌های کلی	بند / جزء	سیاست‌های مرتبط در حوزه‌ها و بخش‌های مختلف
انرژی، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۰	۴	گسترش تحقیقات بنیادی و توسعه‌ای و تربیت نیروی انسانی و تلاش برای ایجاد مرکز جذب و صدور دانش و خدمات فنی - مهندسی انرژی در سطح بین‌الملل و ارتقای فناوری در زمینه‌های منبع و صنایع نفت و گاز و پتروشیمی
	۲	تلاش برای کسب فناوری و دانش هسته‌ای و ایجاد نیروگاه‌های هسته‌ای به‌منظور تأمین سهمی از انرژی کشور و تربیت نیروهای متخصص
	۳	گسترش فعالیت‌های پژوهشی و تحقیقاتی در امور انرژی‌های گداخت هسته‌ای و مشارکت و همکاری علمی و تخصصی در این زمینه
	۴	تلاش برای کسب فناوری و دانش فنی انرژی‌های نو و ایجاد نیروگاه‌ها از قبیل بادی و خورشیدی و پیل‌های سوختی و زمین‌گرایی در کشور
امنیت اقتصادی، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۷۹/۱۲/۲۰	۱	حمایت از ایجاد ارزش‌افزوده و سرمایه‌گذاری و کارآفرینی از راه‌های قانونی و مشروع
اصل چهارم و چهارم قانون اساسی، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۸۵/۴/۱۱	۳	تبصره «۴» - سازمان‌های توسعه‌ای مجازند منابع داخلی خود را با اولویت به‌صورت وجوه اداره شده نزد بانک‌های توسعه‌ای دولتی برای اعطای تسهیلات یا کمک به طرح‌های مصوب در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته به بخش‌های غیردولتی اختصاص دهند. همچنین این سازمان‌ها می‌توانند تا سقف چهل‌ونه درصد (۴۹٪) با بخش‌های غیردولتی به‌صورت مشترک در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته سرمایه‌گذاری نمایند و در این صورت موظفند حداکثر ظرف سه سال پس از بهره‌برداری، سهام یا قدرالسهم خود را مطابق مقررات این قانون واگذار نمایند.
		تبصره «۷» - سرمایه‌گذاری و مشارکت سازمان‌های توسعه‌ای کشور در فعالیت‌های موضوع گروه (۲) ماده (۲) این قانون و در چارچوب قانون تأسیس و اساسنامه آن سازمان‌ها، با رعایت سقف تعیین شده در مورد سهم بازار موضوع تبصره «۱» بند «ب» ماده (۳) مجاز است، مشروط به اینکه موارد مشارکت و سرمایه‌گذاری در گروه (۲) باشد و مازاد بر سقف تعیین شده برای فعالیت‌های این گروه حداکثر ظرف سه سال از شروع بهره‌برداری واگذار شود.
		سهم، سهم‌الشرکه و حق تقدم سازمان‌ها در بنگاه‌های موضوع گروه‌های (۱) و (۲) تا هنگامی که واگذار نشده است توسط سازمان توسعه‌ای ذیربط اداره می‌شود. وجوه حاصل از واگذاری‌ها جهت اجرای مفاد بند «د» سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی به خزانه واریز می‌شود. هفتاد درصد (۷۰٪) وجوه حاصل از واگذاری شرکت‌های وابسته به سازمان توسعه‌ای کشور در اختیار سازمان‌های مذکور برای مشارکت با بخش غیردولتی به‌منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه‌یافته، تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام، ایفای وظایف حاکمیتی در حوزه‌های نوین با فناوری پیشرفته و پرخطر و آماده‌سازی بنگاه‌ها جهت واگذاری مصرف می‌شود. برای انجام بقیه تکالیف مذکور در بند «د» سیاست‌ها و ماده (۲۹) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم و چهارم قانون اساسی از محل وجوه حاصل از واگذاری سایر شرکت‌ها عمل می‌شود.
برنامه پنجم توسعه، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۸۷/۱۰/۲۱	۷	افزایش بودجه تحقیق و پژوهش به ۳ درصد تولید ناخالص داخلی تا پایان برنامه پنجم و تحول در نظام آموزش عالی و دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن در برنامه پنجم
		ارتباط مؤثر بین دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی با صنعت و بخش‌های مربوط جامعه توانمندسازی بخش غیردولتی برای مشارکت در تولید علم و فناوری موارد: دستیابی به فناوری‌های پیشرفته مورد نیاز
تشویق سرمایه‌گذاری،	۱۰	گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری از طریق: ارتقای منزلت اجتماعی، ارتقای سطح علمی و مهارتی، رفع دغدغه خطرپذیری مالی در مراحل پژوهشی و آزمایشی نوآوری‌ها، کمک به تجاری‌سازی دستاوردهای آنان
	۱۱	تکمیل و اجرای نقشه جامع علمی کشور
تشویق سرمایه‌گذاری،	۱	حمایت از مالکیت و کلیه حقوق ناشی از آن از جمله مالکیت معنوی
	۵	افزایش توان رقابت اقتصادی در داخل و صحنه‌های بین‌المللی از طریق لغو انحصارات غیرضرور و تقویت

عنوان سیاست‌های کلی	بند / جزء	سیاست‌های مرتبط در حوزه‌ها و بخش‌های مختلف
ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۸۹/۱۱/۲۹	۸	ساختار رقابتی و زیرساخت‌های لازم و حمایت از کارآفرینی و ارتقای خلاقیت و نوآوری توجه به کسب دانش فنی، دسترسی به بازارهای بین‌المللی، رشد اقتصادی، توسعه اشتغال و ارتقای مدیریت و بهره‌وری، در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، با اولویت سرمایه‌گذاری مستقیم و بلندمدت
	۱	ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، کارآفرینی و استفاده از تولیدات داخلی به‌عنوان ارزش اسلامی و ملی با بهره‌گیری از نظام آموزشی و تبلیغی کشور
اشتغال، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۰/۴/۲۸	۲	آموزش نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار (فعلی و آتی) و ارتقای توان کارآفرینی با مسئولیت نظام آموزشی کشور (آموزش و پرورش، آموزش فنی و حرفه‌ای و آموزش عالی) و توأم کردن آموزش و مهارت و جلب همکاری بنگاه‌های اقتصادی جهت استفاده از ظرفیت آنها
	۳	ایجاد فرصت‌های شغلی پایدار با تأکید بر استفاده از توسعه فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان و آینده‌نگری نسبت به تحولات آنها در سطح ملی و جهانی
	۶	جذب فناوری، سرمایه و منابع مالی، مبادله نیروی کار و دسترسی به بازارهای خارجی کالا و خدمات از طریق تعامل مؤثر و سازنده با کشورهای، سازمان‌ها و ترتیبات منطقه‌ای و جهانی
تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۲۴	۱۰	حمایت از تأسیس و توسعه صندوق‌های شراکت در سرمایه برای تجاری‌سازی ایده‌ها و پشتیبانی از شرکت‌های نوپا، کوچک و نوآور
	۲	هدایت و تقویت تحقیق و توسعه و نوآوری‌ها و زیربناهای آنها و بهره‌گیری از آنها، با هدف: ارتقای کیفی و افزایش کمی تولید ملی، بالا بردن درجه ساخت داخلی تا محصول نهایی، حمایت از تجاری‌سازی فناوری محصول و بهره‌گیری از جذب و انتقال دانش فنی و فناوری‌های روز و ایجاد نظام ملی نوآوری
	۳	گسترش اقتصاد دانش‌بنیان با تأکید بر توسعه مؤلفه‌های اصلی آن، از جمله: زیرساخت‌های ارتباطی، زمینه‌های تسهیل تبدیل دستاوردهای پژوهش به فناوری و گسترش کاربرد آن، حمایت قانونی از حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی و مرتبط کردن بخش‌های علمی و پژوهشی با بخش‌های تولیدی کشور
	۱۲	توانمندسازی و ارتقای بهره‌وری نیروی کار با افزایش انگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار
	۱۸	حمایت از محققان و سرمایه‌گذاران و تشویق ورود سرمایه‌های ایرانی به حوزه‌های سرمایه‌گذاری خطرپذیر متضمن تحقیق و توسعه با تأسیس صندوق‌های شراکت یا ضمانت برای سرمایه‌گذاری در این حوزه
ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۲/۲/۱۰	۳	توسعه مهارت حرفه‌ای و توانمندی‌های علمی و تربیتی معلمان با ارتقای کیفی آموزش‌های ضمن خدمت و برنامه‌ریزی برای روزآمد کردن اطلاعات تخصصی و تحصیلات تکمیلی معلمان متناسب با نیاز آموزش و پرورش
	۴	روزآمد ساختن محتوای تعلیم و تربیت و تدوین برنامه درس ملی مبتنی بر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی و متناسب با نیازهای کشور و انطباق محتوا با پیشرفت‌های علمی و فناوری و اهتمام به تقویت فرهنگ و هویت اسلامی- ایرانی
	۲	توسعه فرهنگ تفکر، تحقیق، خلاقیت و نوآوری و بهره‌گیری از روش‌های یاددهی و یادگیری متنوع و مطلوب و ایجاد تفکر منطقی و منسجم برای تحلیل و بررسی موضوعی
اقتصاد مقاومتی، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۳۰	۶	از مهندسی ساختار اداری در کلیه سطوح با رویکرد چابک‌سازی، پیویاسازی همراه با ظرفیت‌سازی، فرهنگ‌سازی و بسترسازی برای تقویت مشارکت‌های مردمی و غیردولتی، منطبق بر قانون اساسی و سیاست‌های کلی نظام اداری و آموزش و پرورش، به‌ویژه ایجاد زمینه مشارکت معلمان، خانواده‌ها، حوزه‌های علمیه، دانشگاه‌ها، مراکز علمی و پژوهشی و سایر نهادهای عمومی و دستگاه‌های اجرایی در فرآیند تعلیم و تربیت
	۱	تأمین شرایط و فعال‌سازی کلیه امکانات و منابع مالی و سرمایه‌های انسانی و علمی کشور به‌منظور توسعه کارآفرینی و به حداکثر رساندن مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی با تسهیل و تشویق همکاری‌های جمعی و تأکید بر ارتقای درآمد و نقش طبقات کم‌درآمد و متوسط
اقتصاد مقاومتی، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۲/۱۱/۳۰	۲	پیشتازی اقتصاد دانش‌بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به‌منظور ارتقای جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه
	۵	سهم‌بری عادلانه عوامل در زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آنها در ایجاد ارزش، به‌ویژه با افزایش سهم سرمایه انسانی از طریق ارتقای آموزش، مهارت، خلاقیت، کارآفرینی و تجربه

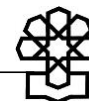
سیاست‌های مرتبط در حوزه‌ها و بخش‌های مختلف	بند / جزء	عنوان سیاست‌های کلی
توسعه حوزه عمل مناطق آزاد و ویژه اقتصادی کشور به منظور انتقال فناوری‌های پیشرفته، گسترش و تسهیل تولید، صادرات کالا و خدمات و تأمین نیازهای ضروری و منابع مالی از خارج	۱۱	
توسعه کیفی و کمی نظام آموزش علوم پزشکی به صورت هدفمند، سلامت‌محور، مبتنی بر نیازهای جامعه، پاسخگو و عادلانه و با تربیت نیروی انسانی کارآمد، متعهد به اخلاق اسلامی حرفه‌ای و دارای مهارت و شایستگی‌های متناسب با نیازهای مناطق مختلف کشور	۱۳	سلامت، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۳/۱/۱۸
تحول راهبردی پژوهش علوم پزشکی با رویکرد نظام نوآوری و برنامه‌ریزی برای دستیابی به مرجعیت علمی در علوم، فنون و ارائه خدمات پزشکی و تبدیل ایران به قطب پزشکی منطقه آسیای جنوب غربی و جهان اسلام	۱۴	
- دانش‌بنیان نمودن صنایع بالادستی و پایین‌دستی نفت و گاز - انتقال فناوری به منظور افزایش خودکفایی	۱۷	
- دانش‌بنیان نمودن شیوه تولید و محصولات صنعتی و خدمات وابسته به آن - نشان‌سازی تجاری	۲۷	
- اولویت دادن به حوزه‌های راهبردی صنعتی (از قبیل فناوری اطلاعات و ارتباطات، هوافضا و...)	۲۸	
- دولت الکترونیک - توسعه محتوا در فضای مجازی - شبکه ملی اطلاعات - تبدیل ایران به مرکز تبادلات پستی و ترافیکی ارتباطات و اطلاعات منطقه - توسعه فناوری فضایی	۳۸-۳۲	برنامه ششم توسعه، ابلاغیه مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۳۹۴/۴/۹
- توسعه ثبت رسمی و مالکیت‌های معنوی - گسترش فناوری‌های نوین در ارائه خدمات ثبتی	۶۷	
- دستیابی به رتبه اول منطقه در علم و فناوری	۷۴	
توسعه نوآوری در چارچوب سیاست‌های کلی علم و فناوری و نقشه جامع علمی کشور	۷۷	
- گسترش همکاری و تعامل فعال، سازنده و الهام‌بخش در حوزه علم و فناوری با سایر کشورها - توسعه تجارت و صادرات محصولات دانش‌بنیان	۷۹	
- توسعه و ساماندهی نظام ملی نوآوری	۸۰	

۵-۱. قانون برنامه پنجم توسعه

برنامه پنجم توسعه به‌عنوان برنامه دوم در دوره سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ کشور محسوب می‌شود که برای سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ تدوین و مشتمل بر ۲۳۵ ماده است. فصل دوم این برنامه، تحت عنوان فصل علم و فناوری تنظیم شده و تعداد ۷ ماده به‌طور مستقیم و مشخص به بحث در پیرامون موضوع فناوری و نوآوری می‌پردازند. جدول ۵ احکام مرتبط با فناوری را نشان می‌دهد.

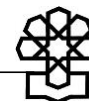
جدول ۵. احکام مرتبط با فناوری در برنامه پنجم توسعه

متن حکم	ماده
دولت مجاز است به منظور دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن تا پایان برنامه پنجم اقدامات زیر را انجام دهد:	
الف) بازنگری آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی به نحوی که تا ۵۰ درصد (۵۰٪) امتیازات پژوهشی اعضای هیئت علمی معطوف به رفع مشکلات کشور باشد برای تحقق این امر تمهیدات لازم برای ارتقای هیئت علمی از جمله توسعه و تقویت دوره‌های تحصیلات تکمیلی، افزایش فرصت‌های مطالعاتی اعضای هیئت علمی در داخل و خارج از کشور و ایجاد مراکز تحقیقات و فناوری پیشرفته علوم و فنون در کشور، تسهیل ارتباط دانشگاه‌ها با دستگاه‌های اجرایی از جمله صنعت فراهم خواهد شد	
ب) ایجاد ظرفیت لازم برای افزایش درصد پذیرفته‌شدگان دوره‌های تحصیلات تکمیلی آموزش عالی، با ارتقای کیفیت به گونه‌ای که میزان افزایش ورود دانش‌آموختگان دوره کارشناسی به دوره‌های تحصیلات تکمیلی به بیست درصد (۲۰٪) برسد	
ج) برنامه‌ریزی و حمایت لازم برای تأمین هیئت علمی مورد نیاز دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی به منظور ارتقای شاخص نسبت عضو هیئت علمی تمام‌وقت به دانشجو در تمامی دانشگاه‌ها اعم از دولتی و غیردولتی به گونه‌ای که تا پایان برنامه نسبت کل دانشجو به هیئت علمی تمام‌وقت در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی غیردولتی به حداکثر ۴۰ و در دانشگاه پیام‌نور به حداکثر ۲۵۰ برسد	
د) نسبت به ایجاد، راه‌اندازی و تجهیز آزمایشگاه کاربردی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی، شهرک‌های دانشگاهی، علمی، تحقیقاتی، شهرک‌های فناوری، پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد از طریق دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های تابعه و وابسته آنها اقدام نماید. بخشی از نیروی پژوهشی این آزمایشگاه‌ها می‌تواند توسط پژوهشگران دستگاه اجرایی یا شرکت، اعضای هیئت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه تأمین گردد. دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌ها می‌توانند بخشی از اعتبارات پژوهشی خود را از طریق این آزمایشگاه‌ها هزینه نمایند	ماده (۱۶)
ه) به منظور افزایش سهم تحقیق و پژوهش از تولید ناخالص داخلی به گونه‌ای برنامه‌ریزی نماید که سهم پژوهش از تولید ناخالص داخلی، سالیانه به میزان نیم درصد (۰/۵٪) افزایش یافته و تا پایان برنامه به ۳ درصد (۳٪) برسد. در این راستا منابع تحقیقات موضوع این بند را هر سال در بودجه سنواتی در قالب برنامه‌های خاص مشخص نموده و نیز در پایان سال گزارش عملکرد تحقیقاتی کشور موضوع این بند را به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارائه نماید	هدف: دستیابی به جایگاه دوم علمی و فناوری در منطقه و تثبیت آن تا پایان برنامه پنجم
و) وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند با همکاری سایر دستگاه‌های ذیربط ضمن اعمال اقدامات ذیل شاخص‌های آن را پایش نموده و گزارش عملکرد سالیانه را به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی ارائه نمایند:	
۱. ارتقای کمی و کیفی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی براساس عدالت آموزشی و اولویت‌های سند چشم‌انداز با رعایت سایر احکام این ماده	
۲. اصلاح هرم هیئت علمی تمام‌وقت دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی اعم از دولتی و غیردولتی با فراهم آوردن بسترهای لازم و با تأکید بر شایسته‌سالاری	
۳. گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی از طریق راه‌اندازی دانشگاه‌های مشترک، برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک، اجرای مشترک طرح‌های پژوهشی و تبادل استاد و دانشجو با کشورهای دیگر با تأکید بر	

متن حکم	ماده
کشورهای منطقه و جهان اسلام به‌ویژه در زمینه‌های علوم انسانی، معارف دینی و علوم پیشرفته و اولویت‌دار جمهوری اسلامی ایران براساس نقشه جامع علمی کشور با هدف توسعه علمی کشور و توانمندسازی اعضای هیئت علمی	
۴. ایجاد هماهنگی بین نهادها و سازمان‌های پژوهشی کشور جهت سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت کلان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری	
۵. تدوین و اجرای طرح نیازسنجی آموزش عالی و پژوهشی در نخستین سال اجرای برنامه به‌منظور توسعه متوازن مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی دولتی و غیردولتی با توجه به نیازها و امکانات	
۶. استقرار نظام یکپارچه پایش و ارزیابی علم و فناوری کشور تحت نظر شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری با هماهنگی مرکز آمار ایران جهت رصد وضعیت علمی کشور در مقیاس ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی و تعیین میزان دستیابی به اهداف اسناد بالادستی مبتنی بر نظام فراگیر و پویای آمار ثبتی و ارائه گزارش سالیانه به کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی	
۷. انجام اقدامات قانونی لازم برای تکمیل و اجرای نقشه جامع علمی کشور در راستای بند «۱۱» سیاست‌های کلی ابلاغی برنامه پنجم	
۸. برنامه‌ریزی برای تحقق شاخص‌های اصلی علم و فناوری شامل سهم درآمد حاصل از صادرات محصولات و خدمات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته و میانی، سرانه تولید ناخالص داخلی ناشی از علم و فناوری، تعداد گواهی ثبت اختراع، تعداد تولیدات علمی بین‌المللی، نسبت سرمایه‌گذاری خارجی در فعالیت‌های علم و فناوری به هزینه‌های تحقیقات کشور، تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان	
دولت مجاز است به‌منظور توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان اقدامات زیر را انجام دهد:	
الف) حمایت مالی از پژوهش‌های تقاضامحور مشترک با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمیه در موارد ناظر به حل مشکلات موجود کشور، مشروط به اینکه حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه‌های آن را کارفرمای غیردولتی تأمین و تعهد کرده باشد	
ب) حمایت مالی و تسهیل شکل‌گیری و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی و تعاونی که در زمینه تجاری‌سازی دانش و فناوری به‌ویژه تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته و صادرات خدمات فنی و مهندسی فعالیت می‌کنند و نیز حمایت از راه‌اندازی مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری از طریق بخش غیردولتی	<p style="text-align: center;">ماده (۱۷)</p> <p>هدف: توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان</p>
ج) حمایت‌های قانونی لازم در راستای تشویق طرف‌های خارجی قراردادهای بین‌المللی و سرمایه‌گذاری خارجی برای انتقال دانش فنی و بخشی از فعالیت‌های تحقیق و توسعه مربوط به داخل کشور و انجام آن با مشارکت شرکت‌های داخلی	
د) حمایت مالی از ایجاد و توسعه بورس ایده و بازار فناوری به‌منظور استفاده از ظرفیت‌های علمی در جهت پاسخگویی به نیاز بخش صنعت، کشاورزی و خدمات	
ه) حمایت مالی از پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشجویی در راستای ارتقای بهره‌وری و حل مشکلات کشور	
و) تأمین و پرداخت بخشی از هزینه ثبت اختراعات، تولید دانش فنی و حمایت مالی از تولیدکنندگان برای خرید دانش فنی و امتیاز اختراعات	
تبصره «۱»- دستگاه‌های اجرایی مکلف‌اند امکانات و تجهیزات پژوهشی و تحقیقاتی، آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها را با نرخ ترجیحی در اختیار مؤسسات و شرکت‌های	

ماده	متن حکم
	دانش‌بنیان مورد تأیید شورای عالی علوم تحقیقات و فناوری در چارچوب مصوبه هیئت وزیران قرار دهند
	تبصره «۲» - در راستای توسعه و انتشار فناوری، به دستگاه‌های اجرایی اجازه داده می‌شود مالکیت فکری، دانش فنی و تجهیزات را که در چارچوب قرارداد با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی و فناوری دولتی ایجاد و حاصل شده است به دانشگاه‌ها و مؤسسات یاد شده واگذار نمایند
	تبصره «۳» - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور موظف است صرفاً پس از ارائه گواهی ممیزی علمی اختراعات از سوی مراجع ذیصلاح نسبت به ثبت اختراعات اقدام نماید
	تبصره «۴» - اعضای هیئت علمی می‌توانند با تصویب هیئت امنای همان دانشگاه نسبت به تشکیل مؤسسات و شرکت‌های صد درصد (۱۰۰٪) خصوصی دانش‌بنیان اقدام و یا در این مؤسسات و شرکت‌ها مشارکت نمایند. این مؤسسات و شرکت‌ها برای انعقاد قرارداد پژوهشی مستقیم یا غیرمستقیم با دستگاه‌های اجرایی مشمول قانون منع مداخله کارکنان در معاملات دولتی و تغییرات بعدی آن نخواهند بود
	دولت مجاز است به منظور توسعه و انتشار فناوری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان اقدامات زیر را انجام دهد:
	الف) حمایت مالی از پژوهش‌های تقاضامحور مشترک با دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، پژوهشی و فناوری و حوزه‌های علمیه در موارد ناظر به حل مشکلات موجود کشور، مشروط به اینکه حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) از هزینه‌های آن را کارفرمای غیردولتی تأمین و تعهد کرده باشد
	ب) حمایت مالی و تسهیل شکل‌گیری و توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط خصوصی و تعاونی که در زمینه تجاری‌سازی دانش و فناوری به‌ویژه تولید محصولات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته و صادرات خدمات فنی و مهندسی فعالیت می‌کنند و نیز حمایت از راه‌اندازی مراکز رشد و پارک‌های علم و فناوری از طریق بخش غیردولتی
	ج) حمایت‌های قانونی لازم در راستای تشویق طرف‌های خارجی قراردادهای بین‌المللی و سرمایه‌گذاری خارجی برای انتقال دانش فنی و بخشی از فعالیت‌های تحقیق و توسعه مربوط به داخل کشور و انجام آن با مشارکت شرکت‌های داخلی
	د) حمایت مالی از ایجاد و توسعه بورس ایده و بازار فناوری به‌منظور استفاده از ظرفیت‌های علمی در جهت پاسخگویی به نیاز بخش صنعت، کشاورزی و خدمات
	دولت به‌منظور گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری اقدامات زیر را انجام دهد:
	الف) ارتقای منزلت اجتماعی از طریق فرهنگ‌سازی
	ب) تسهیل در ارتقای تحصیلی و ورود به رشته‌های تحصیلی مورد علاقه در دوره‌های قبل و بعد از ورود به دانشگاه
	ج) اعطای حمایت‌های مالی و بورس تحصیلی از طریق وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و بنیاد ملی نخبگان
	د) هدایت تحصیلی در زمینه‌ها و رشته‌های اولویت‌دار مورد نیاز کشور
	هـ) برقراری تأمین بیمه تأمین اجتماعی و بیمه پایه سلامت فرد و خانواده وی
	و) رفع دغدغه خطرپذیری مالی در انجام مراحل پژوهشی و امور نوآورانه
	ز) حمایت از تجاری‌سازی دستاوردهای آنان
	ح) تقویت ابعاد معنوی، بصیرت‌افزایی، خودباوری و تعلق ملی
	ط) ایجاد و تقویت مراکز علمی، تحقیقاتی و فناوری توانمند در تراز بین‌المللی و با امکانات
ماده (۱۸)	هدف: گسترش حمایت‌های هدفمند مادی و معنوی از نخبگان و نوآوران علمی و فناوری

ماده	متن حکم
	<p>خاص در شاخه‌های مختلف علوم و فنون بنیادی و راهبردی با به‌کارگیری نخبگان و دانشمندان در جهت خلق دانش، ایده‌های نو و تبدیل علم به ثروت در طول برنامه پنجم</p> <p>ی) ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب برای نخبگان و استعداد‌های برتر متناسب با تخصص و توانمندی‌های آنها و اولویت‌های کشور با حمایت از سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر جهت تبدیل دانش فنی به محصول قابل ارائه به بازار کار</p> <p>ک) ایجاد سازوکارهای مناسب برای افزایش سهم مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و استعداد‌های برتر در تصمیم‌سازی‌ها و مدیریت کشور</p> <p>ل) ایجاد سازوکار لازم برای مشارکت انجمن‌های علمی، نخبگان و دانشمندان کشور در همایش‌ها، کنفرانس‌ها و مجامع علمی و پژوهشی بین‌المللی و برتر جهان و بهره‌گیری از توانمندی‌های دانشمندان و نخبگان ایرانی در جهان و فراهم کردن فرصت‌های مطالعاتی مناسب در داخل و خارج کشور</p> <p>م) تأمین و پرداخت بخشی از هزینه‌های ثبت جواز امتیاز علمی (Patent) در سطح ملی و بین‌المللی و ایجاد تمهیدات و تسهیلات لازم برای انتشار آثار مفید علمی آنان</p>
	<p>ماده (۸۰)</p> <p>به دولت اجازه داده می‌شود در راستای ایجاد اشتغال پایدار، توسعه کارآفرینی، کاهش عدم تعادل منطقه‌ای و توسعه مشاغل نو اقدام‌های زیر را انجام دهد:</p> <p>الف) حمایت مالی و تشویق توسعه شبکه‌ها، خوشه‌ها و زنجیره‌های تولیدی، ایجاد پیوند مناسب بین بنگاه‌های کوچک، متوسط، بزرگ (اعطای کمک‌های هدفمند) و انجام تمهیدات لازم برای تقویت توان فنی - مهندسی - تخصصی، تحقیق و توسعه و بازاریابی در بنگاه‌های کوچک و متوسط و توسعه مراکز اطلاع‌رسانی و تجارت الکترونیک برای آنها</p> <p>ب) رفع مشکلات و موانع رشد و توسعه بنگاه‌های کوچک و متوسط و کمک به بلوغ و تبدیل آنها به بنگاه‌های بزرگ و رقابت‌پذیر</p>
	<p>ماده (۱۰۴)</p> <p>و) دولت موظف است ضمن ایجاد همسویی قوانین و مقررات بخش تجاری کشور با قوانین و مقررات اتحادیه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی از جمله سازمان تجارت جهانی، نسبت به آماده‌سازی و توانمندسازی ارکان اقتصادی کشور برای عضویت در سازمان تجارت جهانی (WTO) تا پایان سال دوم برنامه اقدام نماید</p>
ماده (۱۱۲) - به منظور ساماندهی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی و ایفای نقش مؤثر آنها در تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله نظام، اعمال مدیریت یکپارچه و ایجاد رشد اقتصادی مناسب در این مناطق، هم‌پیوندی و تعامل اثرگذار اقتصاد ملی با اقتصاد جهانی و ارائه الگوی توسعه ملی در بخش‌های مختلف	<p>ه) به منظور گسترش ارتباطات علمی با مراکز و نهادهای آموزشی و تحقیقاتی معتبر بین‌المللی، ایجاد نمایندگی دانشگاه‌های داخلی و معتبر خارجی برطبق اعلام وزارتخانه‌های ذیربط و تأسیس دانشگاه‌های خصوصی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی با رعایت قوانین مربوط مجاز است</p>
ماده (۱۵۰) - تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران در قالب تدوین راهبرد توسعه صنعتی و معدنی	<p>وزارت صنایع و معادن موظف است به منظور تحقق اهداف سند چشم‌انداز بیست‌ساله جمهوری اسلامی ایران در قالب تدوین راهبرد توسعه صنعتی و معدنی با هماهنگی معاونت در بخش‌های برگزیده صنعت و معدن در جهت تحقق هدف رشد تولید صنعتی و معدنی با رعایت محورهای راهبردی ذیل به‌گونه‌ای اقدام کند که نرخ رشد ارزش‌افزوده بخش صنعت و معدن افزایش یابد:</p> <p>الف) ارتقای سطح رقابت‌مندی صنایع کشور با تأکید بر توسعه قابلیت‌های فناوری و انتقال نقطه اتکای مزیت‌های نسبی از مواد اولیه و خام به توانایی‌های فناورانه</p>

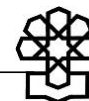
ماده	متن حکم
	(تکنولوژیک) و خلق مزیت‌های رقابتی
	ج) توسعه پیوند مناسب صنایع کوچک، متوسط و بزرگ و شکل‌گیری خوشه‌های صنعتی و نشان تجاری (برند) و تمهید ادغام و شکل‌گیری بنگاه‌های بزرگ رقابت‌پذیر
	ه) افزایش توانمندی‌ها و قابلیت‌های طراحی، تدارک، ساخت، گسترش همکاری صنعت و دانشگاه، ساخت تجهیزات و ماشین‌آلات صنعتی، تعمیق تعامل صنایع با شهرک‌های فناوری و پارک‌های علم و فناوری و افزایش مستمر سهم صنایع مبتنی بر فناوری‌های برتر (صنایع نوین) در ترکیب تولید صنعتی، نوسازی و ارتقای بهره‌وری صنایع و معادن
	و) تقویت سازوکارهای تمهیدی و نظارتی اجرای «قانون حداکثر استفاده از توان فنی و مهندسی تولیدی و صنعتی و اجرایی کشور در اجرای پروژه‌ها و ایجاد تسهیلات به منظور صدور خدمات مصوب ۱۳۷۵/۱۲/۱۲»
ماده (۱۵۱)	الف) به منظور حمایت از سرمایه‌گذاری خطرپذیر در صنایع نوین به دولت اجازه داده می‌شود بخشی از سرجمع کل تسهیلات اعطایی سالیانه به بخش‌های خصوصی و تعاونی که در قالب اعتبارات وجوه اداره شده برای صنایع نوین در بودجه‌های سالیانه منظور می‌شود شامل سود و کارمزد تسهیلات اعطایی را مورد بخشودگی قرار دهد
هدف: حمایت از سرمایه‌گذاری خطرپذیر در صنایع نوین	ب) آیین‌نامه اجرایی این بند مشتمل بر تعریف دامنه شمول صنایع نوین و ضوابط بخشودگی به پیشنهاد مشترک وزارت صنایع و معادن، معاونت، اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران و اتاق تعاون ظرف ۶ ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد عنوان صندوق «حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک» به صندوق «حمایت از صنایع نوین» تغییر می‌یابد. اساسنامه صندوق مزبور به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد

۲. قوانین

بخش دوم گزارش به بحث پیرامون مهمترین قوانین مصوب در حوزه فناوری و نوآوری می‌پردازد. اینگونه قوانین، عموماً گروه‌های هدف خاص همانند مؤسسات و شرکت‌های دانش‌بنیان را پوشش می‌دهند. در ادامه برخی از مهمترین قوانین مصوب در این حوزه شرح داده شده‌اند.

۲-۱. قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات
قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات در آبان‌ماه ۱۳۸۹ در ۱۴ ماده به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. مهمترین هدف این قانون، تحقق اقتصاد دانش‌بنیان و ایجاد بستر مناسب برای تقویت و تحکیم رقابت‌پذیری و کمک به هدایت مخترعان، نوآوران و سرمایه‌های انسانی متخصص و نیز حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان است. به موجب این قانون ابزارهای سیاستی (سیاست‌های حمایتی) مختلفی برای حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان خصوصی یا تعاونی پیش‌بینی شده است که عبارتند از:

- معافیت از پرداخت مالیات، عوارض، حقوق گمرکی، سود بازرگانی و عوارض صادراتی،

- اعطای کمک، وام قرض الحسنه و کم‌بهره کوتاه‌مدت یا بلندمدت به صورت مستقیم یا غیرمستقیم،

- مشارکت به صورت مستقیم یا غیرمستقیم در سهام شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان،

- اولویت استقرار در محل پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد، مناطق ویژه اقتصادی یا مناطق ویژه علم و فناوری،

- استفاده از مزایای قانون مناطق آزاد در خصوص روابط کار، عوارض سرمایه‌گذاری خارجی، مبادلات مالی بین‌المللی و...

- اجازه فعالیت در محدوده شهرها (با رعایت مقررات زیست‌محیطی)،

- تسهیل شرایط مناقصه و واگذاری طرح‌های مرتبط، به شرکت‌های مشمول این قانون،

- ایجاد پوشش بیمه‌ای برای محصولات،

- واگذاری مراکز و مؤسسات پژوهشی دولتی و اولویت دادن به شرکت‌ها و مؤسسات مشمول این قانون در خرید تمام یا بخشی از سهام آنها.

اصلی‌ترین گروه هدف قانون، شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان خصوصی یا تعاونی‌اند. سایر عوامل متأثر از قانون در عرصه نظام ملی نوآوری نیز عبارتند از: صندوق‌های غیردولتی پژوهش و فناوری و سایر صندوق‌های مرتبط، پژوهشگاه‌ها و به‌طور خاص مراکز و مؤسسات پژوهشی دولتی و نهادهایی نظیر پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد.^۱

مجری اصلی این قانون (در سطح برنامه‌ریزی و نظارت و پیگیری) شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری (عتف) و دبیرخانه این شورا و در مواردی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. در عرصه‌های مالی نیز نهادی جدیدالتأسیس به نام «صندوق نوآوری و شکوفایی» در اجرای قانون مشارکت دارد. این صندوق می‌تواند از سایر نهادهای مالی به‌عنوان بازوی اجرایی و کارگزار استفاده کند، به نحوی که مکلف شده حداقل ۵ درصد از سرمایه خود را برای اعطای تسهیلات در اختیار صندوق‌های غیردولتی پژوهش و فناوری قرار دهد.

۲-۲. قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری

یکی از الزامات توسعه دانش و فناوری، توجه به سرمایه‌های فکری در کنار سرمایه‌های فیزیکی و فراهم کردن زیرساخت‌های حقوقی حمایت از آن است. تقویت نظام مالکیت فکری می‌تواند موجبات توسعه پایدار و نیز رشد اقتصادی کشور را فراهم آورد. قانون «ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری» یکی از قوانین پایه‌ای این رویکرد به دانش و نوآوری و حفاظت از آن در چارچوب نظام

۱. پریسا علیزاده. مروری بر قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات، دفتر مطالعات فناوری‌های نوین مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۲.

مالکیت فکری است که در بهمن‌ماه ۱۳۸۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. به اعتقاد کارشناسان، قانون مزبور در مقایسه با قانون مرتبط قبلی که تصویب آن به سال ۱۳۱۰ باز می‌گشت بسیار کامل‌تر بوده و تا حد زیادی به استانداردهای روز دنیا نزدیک شده است.^۱ به سبب پایان یافتن مدت اجرای آزمایشی قانون فوق لایحه تمدید مهلت اجرای آزمایشی قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری بنا به پیشنهاد معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهوری در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۲۳ با قید دو فوریت به تصویب هیئت وزیران رسید.

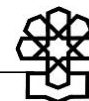
۲-۳. قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم

قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات در تاریخ ۱۳۹۱/۵/۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. هدف اصلی این قانون، حمایت از ساخت داخل است. براساس قانون مذکور، دستگاه‌های مشمول موظفند در صورت نیاز به تولیدات غیرداخلی باید نیازمندی‌های خود را به‌طور رسمی به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام کنند تا در صورت صرفه و صلاح برای تولید آنها برنامه‌ریزی شود. دستگاه‌های مزبور همچنین موظفند در اجرای کلیه طرح‌ها و پروژه‌های خدماتی، ساخت، نصب و تأمین کالاها، تجهیزات، لوازم و فرآورده‌ها به‌گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که حداقل پنجاهویک درصد (۵۱٪) هزینه هر طرح و پروژه آنها به‌صورت کار در داخل کشور باشد و تمامی فعالیت‌های خدماتی، ساخت، نصب، تأمین کالا، تجهیزات، لوازم و فرآورده‌های مورد نیاز طرح‌ها و پروژه‌های خود را فقط به شرکت‌های ایرانی ذیصلاح ارجاع دهند. تنها در صورت عدم ارائه خدمات توسط شرکت‌های ایرانی فعالیت‌های مورد نظر را با رعایت ماده (۴) این قانون می‌توان با تأیید بالاترین مقام اجرایی دستگاه به مشارکت ایرانی - خارجی یا خارجی واگذار کرد.

۲-۴. قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

این قانون در راستای سیاست‌های اقتصادی دولت برای خروج غیرتورمی از رکود است و مشتمل بر ۶۰ ماده و ۳۵ تبصره می‌شود که در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید. در جدول ۶ به برخی از بندهای مرتبط با علم و فناوری در این قانون اشاره شده است:

۱. مرتضی براتی و سهیلا خردمندنیا. محورهای پیشنهادی برای بازنگری قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری مصوب ۱۳۸۶، دفتر مطالعات فناوری‌های نوین مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۲.

جدول ۶. بندهای مرتبط با علم و فناوری در قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده	شرح
(۴)	به دولت اجازه داده می‌شود از محل اعتبارات بودجه‌های سنواتی تا پنجاه درصد (۵۰٪) آن بخش از هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت محیط زیستی به واحدهای تولیدی دارای مجوز یا پروانه بهره‌برداری را که منجر به کسب حق امتیاز تولید کالا یا خدمات یا ثبت اختراع از مراجع ذیصلاح داخلی یا بین‌المللی شده است، کمک نماید.
(۸)	دولت موظف است از ایجاد و تقویت نشان (برند)های تجاری داخلی محصولات صنعتی و خوشه‌های صادراتی حمایت کند و ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است آیین‌نامه ساماندهی تبلیغات کالاها و خدمات را با همکاری سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، فرهنگ و ارشاد اسلامی و کشور با اهداف ذکر شده ارائه دهد.
(۲۱)	بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور تأمین سرمایه درگردش پایدار برای واحدهای صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل‌ونقل، صنوف تولیدی، بنگاه‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های صادراتی در حال کار (که در این ماده به اختصار «واحد نامیده» می‌شوند)، حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، دستورالعمل اجرایی افتتاح حساب ویژه تأمین سرمایه درگردش را (که به اختصار «حساب ویژه» نامیده می‌شود) در چارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ و اصلاحات بعدی آن با شرایط و الزامات زیر تدوین و به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید:
(۳۵)	تبصره «۱۰» - بهره‌برداران معدنی که جهت پروژه‌های کاربردی به منظور ارتقای بهره‌وری، فناوری، بهینه‌سازی مصرف انرژی یا تولید علم در حوزه معدن و فرآوری مواد معدنی با تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به انعقاد قرارداد با دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی (دارای دانشجو در مقاطع تحصیلات تکمیلی) می‌کنند، از پرداخت حقوق دولتی معادن تا ده درصد (۱۰٪) و حداکثر پنجاه میلیارد ریال در هر سال معاف می‌باشند. اصلاحات بعدی آن انجام می‌شود: تبصره «۱۱ جزء «ت» - وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های تابعه و وابسته به آن از جمله سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن مکلفند طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل‌وچهارم قانون اساسی، استخراج و فروش معادن متعلق به خود را زیر به‌عنوان تبصره‌های «۸»، از طریق مزایده عمومی به بخش خصوصی یا تعاونی واگذار نمایند. عواید حاصل از واگذاری استخراج و فروش اینگونه معادن پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور با رعایت قانون مذکور در قالب بودجه‌های سنواتی از طریق سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه صرف زیرساخت معادن، اکتشاف، تحقیقات فرآورده‌های مواد معدنی و پژوهش‌های کاربردی برای مواد معدنی و تکمیلی طرح‌های نیمه‌تمام معدنی و کمک به بخش فناوری (تکنولوژی) در بخش معدن می‌شود.
(۴۲)	در مواد (۳) و (۹) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ عبارت «و شهرک‌های فناوری» به ترتیب به انتهای بند «ج» و بعد از عبارت «پارک‌های علم و فناوری» اضافه می‌شود.
(۴۳)	دولت موظف است به منظور افزایش تولید محصولات دانش‌بنیان و کسب و گسترش سهم بین‌المللی ایران در صادرات این محصولات و افزایش تقاضای داخلی از این محصولات، حداکثر ظرف مدت ۶ ماه پس از تصویب این قانون، برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان را تدوین کند و فهرست انواع حمایت‌ها از شرکت‌های تولیدکننده این محصولات را به خصوص در حوزه فناوری‌های نوین از قبیل هوا - فضا، ریزفناوری (نانو)، زیست‌فناوری (بایو) و زیست‌مهندسی را منتشر کند.
(۴۴)	متن زیر به انتهای تبصره «۱» ماده (۵) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ اضافه می‌شود: به منظور ایجاد زمینه‌های مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و حمایت کمتی و کیفی از فعالیت‌های پژوهشی و فناوری، بالاخص پژوهش‌ها و فناوری‌های کاربردی توسعه‌ای، دولت مجاز است در تأسیس صندوق‌های غیردولتی پژوهشی و فناوری موضوع ماده (۱۰۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ مشارکت کند و موظف به تقویت صندوق‌های دولتی موجود است و باید ترتیبی اتخاذ کند که این صندوق‌ها مجاز به استفاده از وجوه اداره شده دستگاه‌های اجرایی و سود تسهیلات مالی باشند. اساسنامه صندوق جدیدالتأسیس و آیین‌نامه مشارکت بخش دولتی، نظام بانکی و بخش غیردولتی در تأمین منابع مورد نیاز آن، جایگاه سازمانی، اهداف و وظایف این صندوق‌ها به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۲-۵. قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم

در قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) که در تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۴ مورد تصویب مجلس و تأیید شورای نگهبان قرار گرفت، برخی از بندها به صورت مستقیم در ارتباط با موضوع فناوری و نوآوری است.

جدول ۷. بندهای مرتبط با علم و فناوری در قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)

ماده	شرح
(۲۸)	جزء «۳» بند «ط» - حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی تخصیص یافته بودجه عمومی دولت، حداکثر یک درصد (۰/۱٪) از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تخصیص یافته بودجه عمومی دولت، حداکثر بیست و پنج صدم درصد (۰/۲۵٪) از مجموع هزینه‌های شرکت‌های دولتی، حداکثر نیم درصد (۰/۵٪) از مجموع هزینه‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی و پنجاه درصد (۵۰٪) از اعتبارات هزینه‌ای و اختصاصی تخصیص یافته توسعه علوم و فناوری و پژوهش‌های کاربردی با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بدون الزام به رعایت قانون محاسبات عمومی کشور و سایر قوانین و مقررات عمومی کشور و با رعایت «قانون نحوه هزینه کردن اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنا هستند مصوب ۱۳۶۴» هزینه می‌شود. تبصره - اعتبارات موضوع توسعه علوم و فناوری و پژوهش‌های کاربردی در چارچوب سیاست‌ها و اولویت‌های نقشه جامع علمی کشور هزینه می‌شود.
(۴۳)	دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی (دولتی و غیردولتی) مجازند با ایجاد و مشارکت در شرکت‌های دانش‌بنیان که حداکثر چهل و نه درصد (۴۹٪) سهام آن متعلق به دانشگاه‌ها، مؤسسات پژوهشی و دیگر واحدهای دولتی و مابقی متعلق به اعضای هیئت علمی و دانشجویان و سایر سهامداران بخش خصوصی است، نتایج تحقیقات اعضای هیئت علمی و دانشجویان خود را تجاری‌سازی کنند. ایجاد شرکت و درصدهای سهام و دیگر شرایط مربوط به تصویب هیئت امنای مؤسسه مربوط خواهد رسید. این شرکت‌ها مشمول قانون راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان در معاملات دولتی و کشوری مصوب ۱۳۳۷ نیستند.
(۵۶)	کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و دستگاه‌های موضوع ماده (۵۰) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۱) مصوب ۱۳۸۴/۸/۱۵ مکلفند علاوه بر اعتبارات پژوهشی که ذیل دستگاه در قوانین بودجه سالیانه منظور شده است، یک درصد (۰/۱٪) از اعتبارات تخصیص یافته هزینه‌ای به استثنای فصول (۱) و (۶) و در مورد شرکت‌های دولتی از هزینه‌های غیرعملیاتی را برای امور پژوهشی و توسعه فناوری هزینه کنند. تبصره - دستگاه‌های مذکور ضمن رعایت چارچوب نقشه جامع علمی کشور و اولویت‌های تحقیقاتی دستگاه ذیربط که به تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری می‌رسد مکلفند نحوه هزینه‌کرد این ماده را هر ۶ ماه یک بار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران گزارش دهند. شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری موظف است گزارش عملکرد این ماده را به طور سالیانه حداکثر تا پایان مردادماه به مجلس شورای اسلامی ارائه کند. همچنین مرکز آمار ایران مکلف است سالیانه اطلاعات مربوط به هزینه‌کرد تحقیق و توسعه را منتشر کند.

جمع‌بندی

در این مطالعه اسناد کلان و قوانینی که به طور مستقیم به حوزه فناوری و نوآوری پرداخته‌اند در دو بخش مجزا مورد بررسی قرار گرفته شد. در بخش سیاست‌ها و اسناد بالادستی، **قانون اساسی** (بندهای «۱۳» و «۴» اصل سوم و بند «۷» اصل یکصد و چهل و سوم)، **سند چشم‌انداز ۱۴۰۴**

(جمهوری اسلامی ایران را کشوری توسعه‌یافته با جایگاه اول اقتصادی، فناوری و علمی در سطح منطقه، با هویت اسلامی و انقلابی، الهام‌بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین‌الملل ترسیم کرده است)، سیاست‌های کلی علم و فناوری (در ۶ سرفصل موضوع علم و فناوری را مورد تأکید قرار داده است)، سیاست‌های ابلاغی مقام معظم رهبری (موضوع علم و فناوری در ۱۱ ابلاغیه مختلف مورد تأکید قرار گرفته است)، نقشه جامع علمی کشور (به موضوع فناوری و نوآوری در پنج فصل پرداخته است) و برنامه پنجم توسعه به‌طور کامل مورد بررسی قرار گرفت. در بخش دوم، مجموعه قوانین مرتبط در این حوزه شامل (قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات، قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری، قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم، قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)) مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

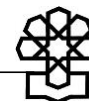
تعدد تدوین اسناد و قوانین در حوزه‌های مرتبط با فناوری و نوآوری نشان‌دهنده توجه سیاستگذاران کشور به موضوع فناوری و نوآوری است. گرچه وجود زیرساخت قانونی مناسب بسیار مهم و شرط لازم تلقی می‌شود، اما شرط کافی محسوب نمی‌شود. به عبارت دیگر، دستیابی به جایگاه مشخص شده در سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ (جایگاه نخست در منطقه)، نیازمند تلاش بیشتر و مستمر اجرایی و نظارتی است. پایش برخی از مواد در سیاست‌ها و قوانین از جمله برنامه پنجم توسعه نشان می‌دهد کشورمان توانسته در برخی از موارد موفق عمل کند، اما همچنان در زمینه اجرا و تحقق اهداف قوانین دارای ضعف‌هایی است. در این ارتباط، علل مختلفی توسط کارشناسان و سیاستگذاران ارائه شده است که برخی از آنها عبارتند از: عدم تخصیص بودجه کافی، ناهماهنگی دستگاه‌های اجرایی، نبود نظارت در عمل، برداشت‌های نادرست و تاحدودی وابستگی اقتصاد به منابع نفتی که سبب می‌شود نقش فناوری در اقتصاد کشور کمرنگ بوده و به تبع آن اجرای کامل قوانین با جدیت دنبال نشود.

به‌منظور اجرای هرچه بهتر سیاست‌ها و قوانین و تحقق اهداف مندرج در آنها پیشنهاد می‌شود:

- سیاست‌های کلی برای اجرایی شدن به برنامه تبدیل شوند.
- مصوبات بالادستی باید در بازه زمانی مشخص بازنگری و به‌روزرسانی شوند.
- نظارت علمی و منظم در پیشرفت قوانین اعمال شود و نتایج آن برای بازخورد به فرآیند سیاستگذاری مورد استفاده قرار گیرد.

پیوست - کمیت‌های مطلوب علم و فناوری در نقشه جامع علمی کشور

مطلوب در سال ۱۴۰۴	شاخص			
نزدیک به ۱۰۰ درصد	میزان واقعی دوره آموزش عمومی (ابتدایی و راهنمایی)	درصد پوشش تحصیلی کشور	سرمايه انسانی*	۱
۹۵ درصد	میزان واقعی دوره متوسطه			
۶۰ درصد	مقدار ناخالص ثبت‌نام در آموزش عالی (از جمعیت ۱۸ تا ۲۴ سال کشور)			
۳۰ درصد	سهم دانشجویان تحصیلات تکمیلی از کل دانشجویان			
۳/۵ درصد	سهم دانشجویان دکتری از کل دانشجویان			
۱,۲۰۰,۰۰۰ نفر	تعداد فارغ‌التحصیلان دانشگاهی (سالانه)			
-	تعداد پژوهشگر تمام‌وقت			
۱۰ درصد	دولت	(درصد پژوهشگران تمام‌وقت)		
۵۰ درصد	مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و حوزه‌های علمی			
۴۰ درصد	بنگاه‌های اقتصادی-تجاری-صنعتی و نهادهای عمومی و غیرانتفاعی			
۲,۰۰۰ نفر	تعداد اعضای هیئت علمی تمام‌وقت در یک میلیون نفر جمعیت			
-	نسبت متخصصان ایرانی مقیم خارج به کل متخصصان کشور			
-	میزان نفوذ فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در محیط‌های علمی			
-	میزان پایبندی به اعتقادات و باورهای اسلامی			
-	میزان التزام افراد به احکام اسلامی در محیط‌های علمی			
-	میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای			
-	میزان اعتماد به توان خودی در توسعه کشور			
-	میزان پایبندی به قانون			
-	میزان پایبندی به انقلاب اسلامی، نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی			
۸۰۰	تعداد مقالات در هر میلیون نفر از جمعیت (PPP)		اخلاق و ایمان	۲
۱۵	میزان استنادات در واحد انتشارات (CPP)			
۱۰	نسبت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی و حوزوی به مقالات نمایه‌سازی شده در نمایه‌های بین‌المللی			
۰/۴۰	نسبت مقالات نمایه‌سازی شده در سطح بین‌المللی به هیئت علمی			
-	تعداد مقالات منتشر شده در مجموعه مقالات کامل همایش‌های معتبر علمی داخلی و خارجی به تفکیک			
-	تعداد مقالات منتشر شده به زبان فارسی در مجلات نمایه‌شده در پایگاه‌های بین‌المللی معتبر			
-	تعداد کتب علمی تخصصی تألیف شده و انتشار یافته توسط دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و ناشران معتبر علمی			
۱۶۰ نشریه با فاکتور تأثیر بالاتر از ۳	شمار نشریات با نمایه بین‌المللی معتبر			
۵۰,۰۰۰	معتبر ملی**	تعداد اختراعات و اکتشافات به ثبت رسیده به تفکیک ملی و بین‌المللی		
۱۰,۰۰۰	معتبر بین‌المللی			
۱۵۰۰	نسبت فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به اختراعات ثبت شده در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی			
۰/۱۵	نسبت اختراعات ثبت شده در پایگاه‌های معتبر بین‌المللی به هیئت علمی			

مطلوب در سال ۱۴۰۴	شاخص			
-	شاخص نوآوری			
-	شاخص دستیابی فناوری			
-	تعداد فناوری‌های پیشرفته کشور با رتبه جهانی بالا (۲۰ و بالاتر)			
-	تعداد شرکت‌های دانش‌بنیان			
-	تعداد مقالات علمی با بیش از یک نویسنده		کار گروهی	۵
-	تعداد ثبت اختراعات با بیش از یک نام			
-	تعداد طرح‌های تحقیقاتی با بیش از یک مجری			
۷ درصد	آموزش	سهم هزینه‌های آموزش و تحقیقات از تولید ناخالص داخلی	سرمایه‌گذاری و تأمین مالی	۶
۴ درصد	تحقیقات			
۵۰ درصد	سهم بخش غیردولتی در تأمین هزینه‌های تحقیقات			
-	نسبت هزینه‌کرد اعتبارات تحقیقاتی در اولویت‌های علم و فناوری به کل اعتبارات تحقیقاتی کشور			
-	حجم قراردادهای مشاوره و پژوهشی صنعت با مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی			
-	سهم هزینه‌کرد تحقیق و توسعه از کل هزینه‌های بخش صنعت			
-	سهم هزینه‌کرد تحقیق و توسعه صنعت در مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی از کل هزینه‌های بخش صنعت			
-	تعداد مقالات مشترک با کشورهای دیگر			
-	تعداد پژوهش‌های بین‌المللی مشارکتی			
-	تعداد حوزه‌های علمی جدیدالتأسیس کشور برای نخستین بار در دنیا			
-	تعداد دانشمندان عضو برجسته و مؤثر در مدیریت مجامع بین‌المللی			
-	تعداد سخنرانان مدعو و اعضای کمیته‌های علمی و راهبری همایش‌های معتبر بین‌المللی			
۲۲۵۰	تعداد مقالات بسیار پر استناد			
حداقل ۵ دانشگاه	تعداد دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی که در رتبه‌بندی جهانی جزء ۱۰ درصد بهترین مراکز هستند			
-	میزان جذب دانشجویان و متخصصان دیگر کشورها			
-	توزیع رشته‌ها و تناسب آن با نیازهای مناطق مختلف کشور			
-	امکان ورود استعدادهای مناطق مختلف به دانشگاه‌ها			
-	امکان دسترسی به تحصیلات تکمیلی برای استعدادهای مناطق مختلف			
۴ درصد	درصد رشد سالیانه سرانه تولید ناخالص داخلی ناشی از علم و فناوری			
-	درصد کاهش میزان بیکاری به دلیل توسعه علم و فناوری			
-	میزان رشد شاخص توسعه انسانی			
بیش از ۵۰ درصد	سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش و فناوری داخلی از تولید ناخالص داخلی کشور			
-	سهم صادرات مبتنی بر فناوری‌های بالا از کل صادرات غیرنفتی کشور به درصد			
-	صدور خدمات فنی و مهندسی			
۵۰ درصد	سهم ارزش‌افزوده تولیدی صنایع با فناوری بالا و متوسط از کل ارزش‌افزوده تولیدی کشور			
	میزان مشارکت دانشمندان و محققان کشور در تصمیم‌گیری امور مربوط به علم و فناوری			

* توزیع کمیته‌های مرتبط با سرمایه انسانی در حوزه‌های مختلف با توجه به نیاز واقعی کشور توسط ستاد راهبری اجرای نقشه جامع تصویب خواهد شد.
 ** ستاد راهبری اجرای نقشه جامع علمی کشور براساس بند «ب» بخش «۵-۱» نهاد متولی اعتبارسنجی اختراعات و اکتشافات را معرفی خواهد کرد.

منابع و مأخذ

۱. اصل چهل و چهارم قانون اساسی قابل دسترس در:
<http://asl44.mefa.ir/Portal/Home/ShowPage.aspx?Object=Paper&ID=5d396110-edc9-4d5f-b080-e6e429c15bbd&LayoutID=b78638cd-b58e-4583-8ee8-6e93875ac0b7&CategoryID=602f4f5f-f182-4d05-8bd1-473f584fcd41>
۲. براتی، مرتضی و خردمندنی، سهیلا. محورهای پیشنهادی برای بازنگری قانون ثبت اختراعات، طرح‌های صنعتی و علائم تجاری مصوب ۱۳۸۶، دفتر مطالعات فناوری‌های نوین مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۲/۹/۲۲.
۳. چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی قابل دسترس در:
<http://rc.majlis.ir/fa/law/show/132295>
۴. خردمندنی، سهیلا. بررسی مواد و احکام مرتبط با علم و فناوری در برنامه پنجم توسعه، دفتر مطالعات فناوری‌های نوین مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۰.
۵. سیاست‌های کلی علم و فناوری (۱۳۹۳/۶/۲۹) قابل دسترس در:
<http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=27599>
۶. سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی (۱۳۹۲/۱۱/۳۰) قابل دسترس در:
<http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=25370>
۷. سیاست‌های کلی سلامت، (۱۳۹۳/۱/۱۸) قابل دسترس در:
<http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=26083>
۸. سیاست‌های کلی نظام در زمینه انرژی (۱۳۷۹/۱۲/۲۰) قابل دسترس در:
<http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=29280>
۹. سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی (۱۳۹۱/۱۱/۲۴) قابل دسترس در:
<http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=22012>
۱۰. سیاست‌های کلی ایجاد تحول در نظام آموزش و پرورش (۱۳۹۲/۲/۱۰) قابل دسترس در:
<http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=22421>
۱۱. سیاست‌های کلی اشتغال (۱۳۹۰/۴/۲۸) قابل دسترس در:
<http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=16716>
۱۲. سیاست‌های کلی امنیت اقتصادی (۱۳۷۹/۱۲/۲۰) قابل دسترس در:
<http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=29281>
۱۳. سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه (۱۳۸۷/۱۰/۲۱) قابل دسترس در:
<http://farsi.khamenei.ir/news-content?id=5389>
۱۴. علیزاده، پریسا. مروری بر قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات، دفتر مطالعات فناوری‌های نوین مرکز پژوهش‌های مجلس، ۱۳۹۲.
۱۵. قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور قابل دسترس در:
<http://rc.majlis.ir/fa/law/show/929088>
۱۶. قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) قابل دسترس در:
<http://rc.majlis.ir/fa/law/show/97808>
۱۷. قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم قابل دسترس در:
<http://rc.majlis.ir/fa/law/show/816734>
۱۸. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قابل دسترس در:
http://rc.majlis.ir/fa/content/iran_constitution
۱۹. نقشه جامع علمی کشور قابل دسترس در:
<http://nj.farhangoelm.ir/متن-نقشه>

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۴۴۰۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: آشنایی با سیاست‌ها و قوانین حوزه فناوری و نوآوری

نام دفتر: مطالعات ارتباطات و فناوری‌های نوین (گروه فناوری‌های نو)

تهیه و تدوین: اکبر زین‌العابدینی

مدیر مطالعه: پریسا علیزاده

ناظر علمی: مهدی فقیهی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های زیربنایی و امور تولیدی

ویراستار ادبی: قاسم میرخانی

واژه‌های کلیدی:

۱. فناوری

۲. نوآوری

۳. سیاست‌ها

۴. قوانین

۵. نظارت

تاریخ انتشار: ۱۳۹۴/۶/۲